

Govor Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu Wolfganga Petritscha na Zagrebackom samitu Evropske Unije o Balkanu

Predjednice Mesic, predsjednice Chirac, vase ekselencije, dame i gospodo,

Prije samo nekoliko sedmica mnogi od nas koji su danas ovdje nisu vjerovali da je odrzavanje ovakvog Samita moguce. Prikladno je, stoga, da smo se susreli ovdje u Zagrebu.

Zelio bih iskoristiti ovu priliku da odam priznanje Hrvatskoj koja je preuzela vodecu ulogu u određivanju novog pravca i postavljanju novih demokratskih standarda za regiju.

Ove izuzetne promjene koje su pocetkom godine zapocele u Hrvatskoj pratio je slom rezima Slobodana Milosevica koji je bio osnovna prepreka uspostavi trajnog mira u jugoistocnoj Evropi.

Ali svi mi, predstavnici zemalja regije i medjunarodne zajednice, moramo uloziti jos dosta napora da bismo izgradili mir. Ova tvrdnja se posebno odnosi na Bosnu i Hercegovinu, zemlju koja je u toku protekle dekade zadobila najteze rane i drzavu koja ima centralnu ulogu za stabilnost u jugoistocnoj Evropi.

Da bi te rane zacijelile, susjedi Bosne i Hercegovine, njeni medjunarodni sponzori i prije svega političari i građani Bosne i Hercegovine, moraju napraviti pomak i sa minimuma koji postizu u implementaciji Dejtonskog i Pariskog mirovnog

sporazuma krenuti ka postizanju maksimuma u njihovoj implementaciju. Međunarodna pomoć ovoj regiji mora biti uslovljena postizanjem ovog pomaka.

Kao što nam je poznato, bivse vodje Hrvatske i Jugoslavije bile su usredocene na podjelu Bosne i Hercegovine, raspirivajući pri tome zločinacku politiku zasnovanu na "etnickom ciscenju".

Prekid pomoći koja je iz Hrvatske pristizala tvrdolinijaskim elementima unutar Bosne i Hercegovine je u velikoj mjeri dao doprinos stabilnosti u BiH, bez obzira na demagogiju koju smo nedavno imali prilike cuti od strane vodja bosanskih Hrvata.

Nadam se da će promjene u SRJ znaciti kraj za slicnu podršku koju iz Beograda primaju srpski tvrdolinijasi u BiH. Cestitam predsjedniku Kostunici na njegovoj odluci da ubrzo nakon preuzimanja funkcije posjeti Sarajevo.

Nakon sastanka sa ministrom vanjskih poslova SRJ, gospodinom Goranom Svilanovicem, koji sam imao prosle srijede, sa zadovoljstvom mogu potvrditi da je Beograd vrsto odlucio da u potpunosti postuje teritorijalni integritet svojih susjeda. Pozvao sam Jugoslaviju i Bosnu i Hercegovinu na sto skoriju uspostavu diplomatskih odnosa.

Dozvolite mi da jasno kazem: promjena granica u jugoistočnoj Evropi garantira samo krvoprolice. Moramo raditi sa onim sto imamo.

Što prije dodje do uspostave vladavine zakona i ekonomске integracije u jugoistočnoj Evropi, zemlje jugoistočne Europe ce se prije pridružiti Evropskoj uniji. To podrazumjeva saradnju u cilju postizanja zajednickog cilja.

Uprkos dramatičnim televizijskim reportazama iz Beograda, međunarodna zajednica mora ostati usredsredjena na napore koje poduzima kako bi pomogla u izradnji porusene Bosne i Hercegovine. Veliki dio novca koji je dodijeljen za pomoć vec

je potrosen. Povlacenje iz BiH sada, kada je posao tek napola završen, znacilo bi odbacivanje te investicije. Moj ured, OHR, je i dalje spremam da predvodi medjunarodne napore.

Bosna i Hercegovina je multietnicka država u vecoj mjeri nego sto su to njeni susjedi. Rane koje su u BiH prouzrokovali ratovi u toku devedesetih su daleko dublje. Bosna i Hercegovina je stabilna, ali joj i dalje treba oslonac.

Uz ohrabrujuće napore koje poduzimaju mirovne trupe SFOR-a predvodjene NATO-om, Ujedinjene nacije, OSCE i OHR, povratak izbjelica je postao realnost. Na primjer, 50 bosnjačkih porodica se sutra namjerava vratiti u istocnu Bosnu, tacnije u Focu – grad u kojem su srpske paravojne snage u toku rata osnovale uzasne kampove za sistematsko silovanje zena.

Vjerski objekti se obnavljaju u područjima u koja su paravojne snage spalile ili minirale. Izraditi će se spomen obilježje za žrtve Srebrenice da bi se osiguralo da taj masakr nikada ne bude zaboravljen.

Medutim, da bi se gradjani Bosne i Hercegovine istinski suocili sa proslošcu, i ukoliko se zeli izbjeci opasan način razmišljanja koji dozvoljava da krivica djela prolaze nekaznjeno, glavnootuzenim ratnim zlocincima se mora suditi u Hagu.

Vec davno su trebali biti uhapseni oni koji su odgovorni za ratne zločine, kao što su bivsi vodja bosanskih Srba, Radovan Karadžić i njegov vojni komandant, Ratko Mladić, koje optuznica tereti za izvršeni genocid.

Predjednice Mesic, predsjednice Chirac, vase ekselencije, dame i gospodo,

Svaki održivi preporod Bosne i Hercegovine prije svega zavisi od njenih građana.

Opci izbori održani 11. novembra potvrdili su da podrska

nacionalistickim strankama polako opada. Ali u poredjenju sa ocekivanjima koja su nakon promjena u Hrvatskoj i Jugoslaviji bila velika, rezultati izbora nisu impresivni.

Izuzetno je vazno da svi Bosanci i Hercegovci, a posebno njihove političke vodje, shvate da imaju ostru konkurenčiju za međunarodnu pomoć koja je svakim danom sve manja i manja.

Novoizabrani organi vlasti moraju uloziti izuzetne napore kako bi Bosna i Hercegovina sustigla svoje susjede. Nagrade su tu, članstvo u Vijeće Evrope i studija podobnosti za Sporazum o stabilizaciji i pridržavanju EU kako bi se Bosna i Hercegovina dovela na put prema prijemu u EU.

Država se u aprilu obavezala ispostovati listu od 18 uslova koje je potrebno ispuniti da bi se zapocela izrada ove studije podobnosti. Međutim po dosadašnjim procjenama Evropske komisije, BiH je djelomично ispostovala samo pola od 18 uslova utvrđenih u takozvanoj "Road Map". Jos uvek nedostaju elementi koji su značajni za proces izgradnje svake države, a samo neki od njih su izborni zakon, zakon o državnoj službi, jedinstven unutarnji ekonomski prostor.

Lideri Bosne i Hercegovine moraju uzeti Road Map i naučiti kako ju citati. Očekujem od njih da će ispostovati rok utvrđen u danasnoj deklaraciji, a to je polovina 2001. godine. Ja, kao visoki predstavnik mogu nametnuti zakone, ali ne mogu "nametnuti" Bosnu Evropi.

Uz moj apel ide i upozorenje. Necu se dvoumiti da djelujem energično protiv onih koji sprijecavaju provedbu Dayton-a i svih obaveza preuzetih od potpisivanja Daytonskog sporazuma, posebno dokumenata sa Briselske konferencije Vijeća za provedbu mira održane u maju ove godine. Međunarodna zajednica više nema strpljenja slusati zastarjelu retoriku straha koja je ovaj region dovela do mrtve tacke.

Svojim plemenitim gestom, koji pozdravljamo, Vlada Hrvatske je obecala pomoći ponovnu izgradnju Starog mosta u Mostaru. Svi

mi moramo graditi mostove izmedju razdvojenih zajednica jugoistocne Evrope. Da bi se to postiglo, svi mi trebamo uloziti mnogo napora, imati strpljenja i jasnu sliku o tome sta je prihvatljivo, a sta nije.

Hvala vam za paznju.
